

Esitämme peruskouluun lapsille ja nuorille suunnatun filosofian oppiainetta sekä filosofisen kriittisen ajattelun taitoihin kannustavia opetusmuotoja.

Filosofian kouluopetusta lasten ja nuorten ikäluokissa on kansainvälisesti tutkittu runsaasti ja kehitetty menestyksekkäästi kymmeniä vuosia. Pedagoginen filosofointi on saavuttanut yhä laajempaa kannatusta ympäri maailman. Suomalaisella koululla olisi juuri nyt erinomainen tilaisuus saada tukea aihepiirissä vahvasti etenevästä tutkimus- ja kehitystyöstä.

Filosofian sisällyttäminen peruskoulun oppiaineisiin ja opetusmuotoihin edistäisi useaa perustavanlaatuisen tärkeää tavoitetta samanaikaisesti:

- koululta on laajasti ja yksimielisesti toivottu vahvempaa panostusta perustavien ajattelu- ja keskustelutaitojen sekä demokraattisten kansalaistaitojen tukemiseen,
- on haluttu lisätä oppilaslähtöisiä ja luovuuteen sekä omien elämysten arviointiin kannustavia sisältöjä ja toimintatapoja,
- on haluttu vahvistaa oppilaiden kykyä kohdata, arvioida ja itsenäisesti jäsentää median sekä tieteen tuottamaa informaatiota omakohtaisella kriittisellä ajattelulla,
- on etsitty mahdollisuuksia tuoda oppilaita yhteen maailmakuva-, arvo- ja kulttuurikysymyksistä keskustelemaan,
- on koettu ongelmaksi koulun oppiainejakoisen aineksen sirpaleisuus ja etsitty kokonaisuuksien hahmottamista tukevia opetustavoitteita, -muotoja ja -sisältöjä,
- ja on toivottu eettisen kasvatuksen keinojen vahvistamista.

Lapsilähtöinen filosofinen ajattelu ja keskustelu opetusmenetelmänä sekä lapsille ja nuorille suunnattu pedagoginen filosofia oppiaineena vahvistaisivat yhdellä kertaa kaikkia näitä. Filosofointi tarjoaisi merkittävän pedagogisen ympäristön koulun kasvatustavoitteiden tukemiseksi.

Katsomme, että suomalainen koulu ja sen oppilaat hyötyisivät merkittävästi lapsille ja nuorille suunnatun filosofian sisällyttämisestä peruskoulun oppiaineisiin ja opetusmuotoihin.

Taustaa ja yhteystietoja aloitteen verkkosivulla:
<http://filoaloite.wordpress.com/>

Ks. esityksen perustelut erillisessä koosteessa.

Allekirjoittajat

Maija Aalto-Heinilä, FT, oikeusfilosofian lehtori, Itä-Suomen yliopisto
Aulis Aarnio, OTT, professori (emeritus)
Tapio Aittola, professori (erit. aikuiskasvatuksen sosiologia), kasvatustieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto
Sylvia Akar, FT, islamintutkimuksen ja arabian kielen yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto
Leena Alanen, YTT, varhaiskasvatuksen professori, Jyväskylän yliopisto
Marko Ampuja, VTM, yliopisto-opettaja, sosiaalitieteiden laitos, Helsingin yliopisto
Ari Antikainen, professori (kasvatussosiologia) (emeritus), Itä-Suomen yliopisto, Joensuun kampus
Annette Arlander, esitystaiteen ja -teorian professori, Teatterikorkeakoulu
Tiina Arppe, YTT, akatemiattutkija, sosiaalitieteiden laitos, Helsingin yliopisto
Tero Autio, FT, kasvatustieteen professori (erit. opetussuunnitelmatutkimus ja opettajankoulutus), Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos
Henry Bacon, elokuva- ja televisiotutkimuksen professori, Helsingin yliopisto
Seija Blomberg, FT, rehtori, Kajaanin normaalikoulu, Oulun yliopisto
Pauline von Bonsdorff, taidekasvatuksen professori, Jyväskylän yliopisto
Ferdinand Garoff, psykologiamagister, ordförande (Interbaas rf)
Anu Gretschel, tutkija, FT, Nuorisotutkimusverkosto
Arto Haapala, professori (estetiikka), taiteiden tutkimuksen laitos, Helsingin yliopisto
Leila Haaparanta, filosofian professori, Tampereen yliopisto
Pertti Haaparanta, kansainvälisen talouden professori, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu
Pentti Hakkarainen, varhaiskasvatuksen professori, Oulun yliopisto (Kajaani)
Mika Hannula, VTT, taiteellisen tutkimuksen professori, Göteborgin yliopisto
Aila Hartikainen, KM, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Anja Heikkinen, kasvatustieteen professori (erit. elinikäinen oppiminen), Tampereen yliopisto
Hannu L.T. Heikkinen, dosentti, erikoistutkija, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto
Ari Heimonen, FT, matematiikan lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Sara Heinämaa, FT, dosentti, akatemiattutkija, Tutkijakollegium, teoreettisen filosofian yliopistolehtori, Helsingin yliopisto
Risto Heiskala, professori, Yhteiskuntatutkimuksen instituutin johtaja, Tampereen yliopisto
Helena Helve, FT, nuorisokasvatuksen professori, Tampereen yliopisto ja uskontotieteen ja sosiologian dosentti, Helsingin yliopisto
Juha Herkman, dosentti (tiedotusoppi, Tampereen yliopisto), YTT, FL, Suomen Akatemian tutkijatohtori, sosiaalitieteiden laitos/viestintä, Helsingin yliopisto
Lars Hertzberg, professor emeritus, filosofi, Åbo Akademi
Jyrki Hilpelä, YTT, dosentti, päätoimittaja (Kasvatus-lehti)
Juha Himanka, FT, dosentti, pedagoginen yliopistonlehtori, humanistinen tiedekunta, Helsingin yliopisto
Tommi Hoikkala, tutkimusprofessori, Nuorisotutkimusverkosto
Gunilla Holm, professor, Pedagogiska institutionen, Helsingfors universitet
Katariina Holma, FT, tutkijatohtori (kasvatusfilosofia), Helsingin yliopisto
Aki-Mauri Huhtinen, FT, johtamisen professori, Maanpuolustuskorkeakoulu
Jukka Husu, kasvatustieteen professori (erit. opettajuus & opettajankoulutus), Turun yliopiston opettajankoulutuslaitos
Rauno Huttunen, YTT, KT, kasvatussosiologian lehtori, Jyväskylän yliopisto
Markku Hyrkkänen, historian yliopistonlehtori, historiatieteen ja filosofian laitos, Tampereen yliopisto
Kaisa Häkkinen, suomen kielen professori, Turun yliopisto
Risto Ikonen, KT, yliopistotutkija, kasvatustiede, Itä-Suomen yliopisto, Joensuu
Risto Ilmoniemi, Luonnonfilosofian seuran hallituksen jäsen, teknillisen fysiikan professori, aivotutkija, Aalto-yliopisto, Espoo

Sam Inkinen, TaT, mediatutkija, semiootikko, kirjailija
Matti Itkonen, FT, KT, kulttuurikasvatuksen dosentti, Jyväskylän yliopisto; kasvatustieteiden dosentti, Helsingin yliopisto
Marja Jalava, FT, dosentti, tutkijatohtori, Helsingin yliopisto
Annukka Jauhiainen, KT, lehtori, kasvatustieteiden laitos, Turun yliopisto
Arto Jauhiainen, kasvatustieteen professori, Turun yliopisto
Eila Jeronen, FT, dosentti, yliopistonlehtori, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen laitos, Oulun yliopisto
Jouko Jokisalo, dosentti, historian ja yhteiskuntaopin pedagogiikan lehtori, Itä-Suomen yliopisto
Marianna Junes-Tokola, KM, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Hannu Juuso, KT, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Katri Kaalikoski, VTT, koulutusjohtaja, Humanistinen ammattikorkeakoulu
Sinikka Kaartinen, FT, KL, tutkijatohtori, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto
Mika Kajava, FT, kreikan kielen ja kirjallisuuden professori, Helsingin yliopisto
Leena Kakkori, FT, yliassistentti (filosofia), yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto
Marja-Liisa Kakkuri-Knuutila, liiketaloustieteen filosofian professori, Aalto-yliopisto, Kauppakorkeakoulu
Jorma Kalela, professori (emeritus), poliittinen historia, Turun yliopisto
Maija Kallinen, professori, aate- ja oppihistoria, Oulun yliopisto
Kirsi Pauliina Kallio, tutkijatohtori, yhteiskuntamaantiede, Tampereen yliopisto
Vuokko Kangas, FM, KM, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Liisa Karlsson, kasvatustieteiden dosentti, luokanopettajankoulutuksen varajohtaja, kasvatustieteiden ja psykologian yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto
Tomi Kiilakoski, tutkija, Nuorisotutkimusverkosto
Joel Kivirauma, professori (erityispedagogiikka), Turun yliopisto
Matti Klinge, historian professori emeritus (ruotsinkielinen professuuri), Helsingin yliopisto
Kristian Klockars, docent, praktisk filosofi, Helsingfors universitet
Simo Knuutila, teologisen etiikan ja uskonnonfilosofian professori, Helsingin yliopisto
Petri Koikkalainen, YTT, valtio-opin yliopistonlehtori, Lapin yliopisto
Heikki Kontturi, KM, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Marjaana Kopperi, VTT (käytännöllinen filosofia), yksikön päällikkö, CIMO
Leena Koski, sosiologian professori (erit. koulutuksen ja oppimisen sosiologia), Itä-Suomen yliopisto
Jussi Kotkavirta, professori (filosofia), yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto
Reijo Kupiainen, FT, mediakasvatuksen tutkijatohtori, Tampereen yliopisto
Leena Kurki, FT, dosentti, yliopettaja, sosiaalityön tutkimuksen laitos, Tampereen yliopisto
Leena Kuure, FT, yliopistonlehtori, englantilainen filologia, Oulun yliopisto
Merja Kylmäkoski, yliopettaja (nuorisotyö ja nuorisopolitiikka), Humanistinen ammattikorkeakoulu
Olli Lagerspetz, FD, tf professor, filosofi, Åbo Akademi
Elina Lahelma, kasvatustieteen professori, Helsingin yliopisto
Mikko Lahtinen, YTT, FT, dosentti, Tampereen yliopiston Yhteiskuntatutkimuksen instituutti
Timo Laine, FT, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto
Kari Pekka Lapinoja, FM, KT, lehtori, Oulun Normaalikoulu, Oulun yliopisto
Timo Latomaa, FT, KL, PsM, psykologian yliassistentti, Psykologia ja kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto
Seppo Laukka, FT, tutkijatohtori, Oulun yliopisto
Turo-Kimmo Lehtonen, professori, sosiaalityö ja opettajankoulutuksen laitos, Helsingin yliopisto
Anto Leikola, oppihistorian professori (emeritus), Helsingin yliopisto
Leena Lestinen, erikoistutkija, koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto
Olli Loukola, dosentti, etiikan ja yhteiskuntafilosofian professori, Helsingin yliopisto
Pentti Luoma, FT, sosiologian yliopistonlehtori, Oulun yliopisto
Mika Luoma-Aho, FT, politiikkatieteiden yliopistonlehtori, Yhteiskuntatutkimuksen laitoksen johtaja, Lapin yliopisto

Juha Manninen, professori emeritus, yleinen aate- ja oppihistoria, Oulun yliopisto
Jan-Erik Mansikka, forskardoktor (pedagogik), Institutionen för beteendevetenskaper, Helsingfors universitet
Antti S. Mattila, LT, lääkäri ja filosofi, Helsinki
Pentti Moilanen, kasvatustieteen professori (erit. koulupedagogiikka), Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos
Olli-Pekka Moisio, YTT, yliopistonopettaja, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto
Uskali Mäki, akatemiaprofessori, Suomen Akatemia, Helsingin yliopisto
Päivi Naskali, KT, naistutkimuksen professori, Lapin yliopisto
Yrsa Neuman, FM, forskare i filosofi (Åbo Akademi), chefredaktör (Filosofia.fi-internetportalen)
Ilkka Niiniluoto, teoreettisen filosofian professori, kansleri, Helsingin yliopisto
Pirjo Nuutinen, kasvatustieteen professori (erit. opetuksen ja oppimisen metodologiset perusteet), Savonlinnan opettajankoulutuslaitos, Itä-Suomen yliopisto
Matti Ojakoski, FM, historian ja yhteiskuntaopin lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Johannes Ojansuu, filosofian opettaja, kirjailija
Markku Oksanen, VTT, akatemiattutkija, Turun yliopisto (vv. filosofian yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto)
Jaana Parviainen, filosofian dosentti, historiatieteen ja filosofian laitos, Tampereen yliopisto
Tuija Parvikko, valtio-opin dosentti, Jyväskylän yliopisto
Heikki Patomäki, globalisaation ja globaalien instituutioiden tutkimusprofessori, RMIT-yliopisto, Melbourne, Australia; maailmanpolitiikan professori, Helsingin yliopisto
Erkki Pekkala, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun Yliopisto
Kyösti Pekonen, yleisen valtio-opin professori, Helsingin yliopisto
Jouni Peltonen, KT, lehtori, kasvatustiede, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto
Juhani Pietarinen, professori (emeritus), filosofia, Turun yliopisto, Turku
Sami Pihlström, johtaja, Tutkijakollegium, Helsingin yliopisto; professori, käytännöllinen filosofia, Jyväskylän yliopisto
Eetu Pikkarainen, KT, kasvatustieteen yliassistentti, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto
Pirkko Pitkänen, kasvatustieteen professori (erit. koulutuspolitiikka ja monikulttuurisuuskasvatus), Tampereen yliopisto
Pirkko Pohjakallio, taidepedagogiikan professori, taidekasvatus, Aalto-yliopisto
Antti Rajala, projektitutkija/tohtorikoulutettava, Kasvatustiede, Helsingin yliopisto
Anna Rastas, YTT, yliassistentti, Tampereen yliopisto
Martina Reuter, FD, docent i filosofi, akademiforskare, Helsingfors universitet
H.K. Riikonen, yleisen kirjallisuustieteen professori, Helsingin yliopisto
Risto Rinne, professori, kasvatustiede, kasvatustieteiden laitos, Turun yliopisto
Mikko Ripatti, KT, johtava rehtori, Savonlinnan normaalikoulu, Itä-Suomen yliopisto
Hans Rosing, pensionerad lektor i vetenskapsfilosofi, Åbo Akademi
Floora Ruokonen, VTT, yliopistonlehtori, politiikan ja talouden tutkimuksen laitos, Helsingin yliopisto
Juha Räikkä, FT, dosentti, filosofian yliopistonlehtori, Turun yliopisto
Rauni Räsänen, emerita professori, kasvatustiede (erit. kansainvälisyyskasvatus), Oulun yliopisto, Oulu
Helena Saarikoski, FT, folkloristiikan ja naistutkimuksen dosentti, Helsinki
M'hammed Sabour, Dr. Phil., Professor, Department of Social Sciences; Director, International Cultural Diversity Programme, University of Eastern Finland
Mikko Salasuo, VTT, dosentti, Nuorisotutkimusverkosto
Eero Salmenkivi, FL, elämäntutkimustiedon ja filosofian didaktiikan yliopistonlehtori, Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos
Petri Salo, johtava rehtori, Joensuun normaalikoulu, Itä-Suomen yliopisto
Toivo Salonen, filosofian opettaja, Lapin yliopisto
Risto Santti, anatomian professori (emeritus), Turun yliopisto
Anita Seppä, FT, dosentti, Suomen Akatemia, filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos, Helsingin yliopisto
Janne Seppänen, professori, tiedotusopin laitos, Tampereen yliopisto

Yrjö Sepänmaa, ympäristöestetiikan professori, Itä-Suomen yliopisto, Joensuu
Juha Sihvola, professori, historian ja etnologian laitos, Jyväskylän yliopisto; tutkimusjohtaja filosofisen psykologian, moraalien ja politiikan tutkimuksen huippuyksikössä, Systemaattisen teologian osasto, Helsingin yliopisto
Arto Siitonen, dosentti, käytännöllinen filosofia, Helsingin yliopisto
Auli Siitonen, KM, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Hannu Simola, kasvatustieteen professori (erit. kasvatus sosiologia), käyttäytymistieteiden laitos, Helsingin yliopisto
Matti Sintonen, teoreettisen filosofian professori, Helsingin yliopisto; filosofian professori, Tampereen yliopisto
Simo Skinnari, kasvatustieteen professori (erit. opetus ja oppimisympäristöt), Savonlinnan opettajankoulutuslaitos, Itä-Suomen yliopisto
Juha Suoranta, aikuiskasvatuksen professori, Tampereen yliopisto
Ari Sutinen, KT, kasvatustieteen tutkijatohtori, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto
Leena Suurpää, nuorisotutkimuksen dosentti, tutkimusjohtaja, Nuorisotutkimusverkosto
Eija Syrjäläinen, professori, Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos
Minna Sääskilähti, FT, suomen kielen lehtori, äidinkielen ja kirjallisuuden didaktiikka, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto
Tuukka Tomperi, tutkija, kasvatustieteiden laitos, Tampereen yliopisto
Juhani Tähtinen, erikoistutkija, kasvatustieteiden laitos, Turun yliopisto
Veli-Matti Ulvinen, KT, kasvatustieteen yliassistentti, kasvatustieteiden tiedekunta, Oulun yliopisto
Erkki Urpilainen, yliopistonlehtori, FT, aate- ja oppihistoria, Oulun yliopisto
Tere Vadén, FT, yliassistentti (hypermedia), informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitos, Tampereen yliopisto
Juha Varto, kuvataiteen tutkimuksen ja opetuksen professori, Aalto-yliopisto
Soile Veijola, matkailun kulttuurintutkimuksen professori, Lapin yliopisto
Veli Verronen, dosentti, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto
Markku Veteläinen, KM, lehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Jussi Vähämäki, YTT, dosentti, erikoistutkija, Tampere
Viljo Vänskä, KL, rehtori, Oulun normaalikoulu, Oulun yliopisto
Veli-Matti Väri, kasvatustieteen professori (erit. kasvatusfilosofia ja opettajankoulutus), laitoksen johtaja, Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos
Kari Väyrynen, FT, filosofian yliopistonlehtori, Oulun yliopisto
Raimo Väyrynen, professori, Suomen Akatemian entinen pääjohtaja
Thomas Wallgren, FT, filosofian dosentti ja yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto
Petri Ylikoski, filosofian professori, historiatieteen ja filosofian laitos, Tampereen yliopisto
Mikko Yrjönsuuri, filosofian professori, laitoksen johtaja, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto
Bernt Österman, FD, timlärare i filosofi, Helsingfors universitet